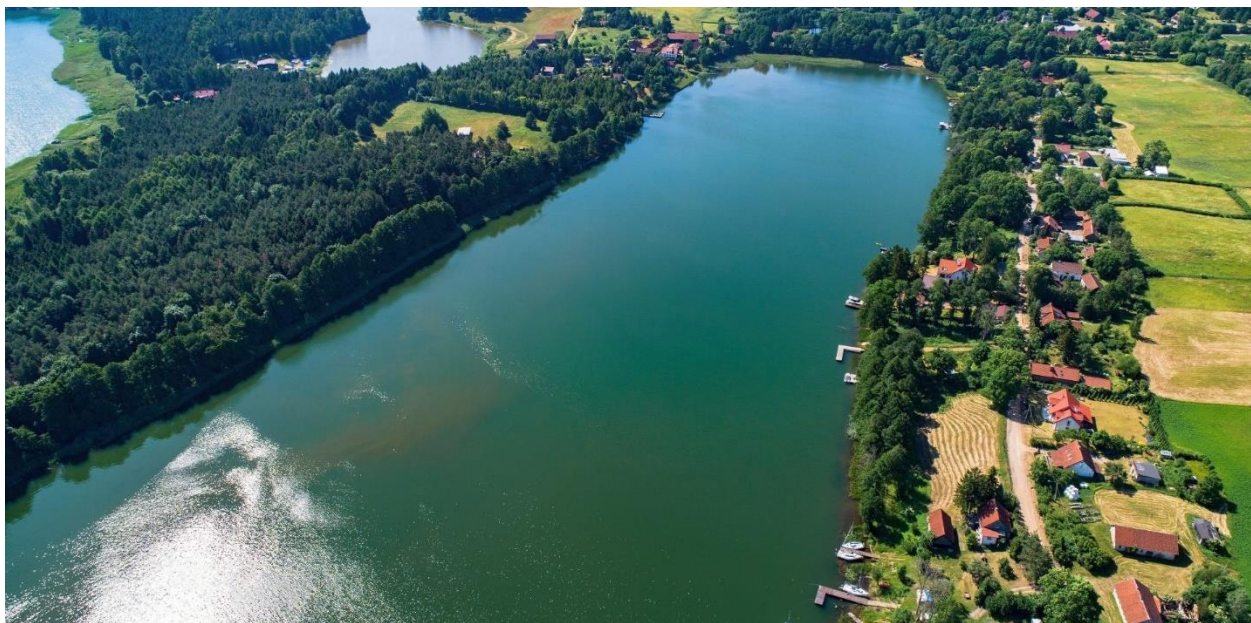

Załącznik do Uchwały /2022
Rady Miejskiej w Mikołajkach
z dnia grudnia 2022 roku

Załącznik do Uchwały Nr/2022
Zebrania Wiejskiego Sołectwa Jora
z dnia grudnia 2022 roku

Plan Odnowy Miejscowości Jora Wielka na lata 2022 – 2029

Spis treści

Wstęp oraz podstawy formalno – prawne opracowania oraz obszar i okres realizacji planu – 3 str.

1. Charakterystyka wsi i sołectwa Jora Wielka - 3 str.

1.1. Położenie wsi Jora Wielka – 3 str.

1.2. Historia wsi Jora oraz obiekty zabytkowe – 4 str.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości - 5 str.

2.1. Zasoby przyrodnicze i walory turystyczne wsi – 5 str.

2.2. Dziedzictwo kulturowe – 7 str.

2.3. Turystyka i baza turystyczna wsi – 8 str.

2.4. Infrastruktura społeczna – 9 str.

2.5. Infrastruktura techniczna – 10 str.

2.6. Gospodarka i rolnictwo – 12 str.

2.7. Kapitał społeczny i ludzki - 13 str.

3. Analiza zasobów SWOT – 13 str.

4. Planowane kierunki i cele rozwoju miejscowości Jora Wielka 17 str.

5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć wraz z kosztorysem - 18 str.

6. Promocja, zarządzanie realizacją i monitoring Planu odnowy miejscowości Jora Wielka – 19 str.

Wstęp oraz podstawy formalno – prawne opracowania oraz obszar i okres realizacji planu.

Plan swym działaniem obejmuje obszar sołectwa Jora Wielka (dalej: Jora) położonego na terenie gminy Mikołajki.

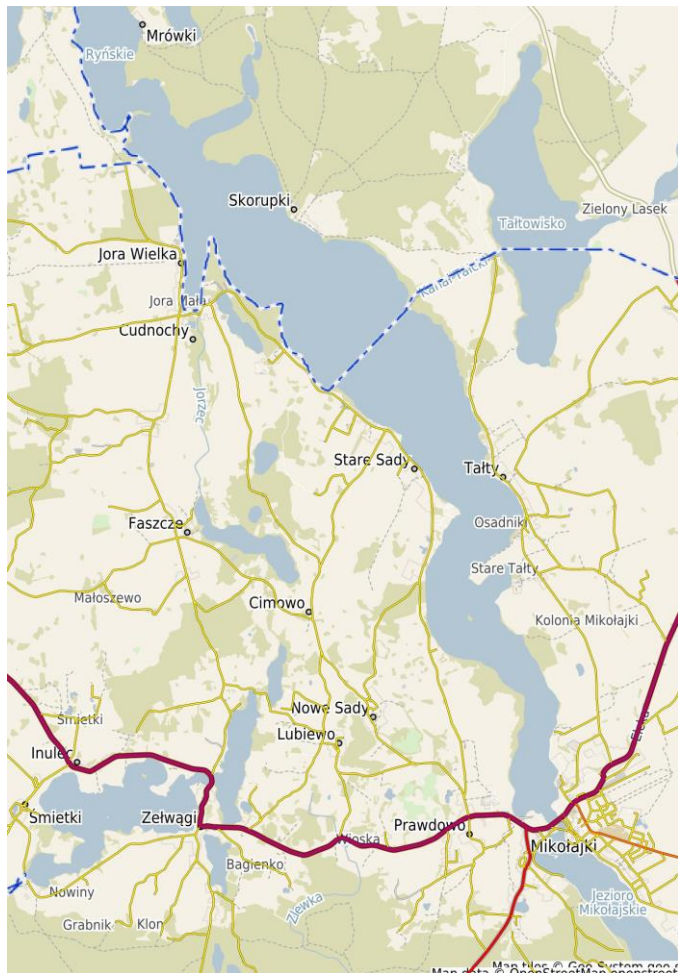
Plan Odnowy Miejscowości Jora Wielka (dalej: Jora) jest dokumentem otwartym, którego celem jest z jednej strony zaplanowanie działań, zgodnych z potrzebami społeczności wsi, a z drugiej zapewniających możliwość uzyskania funduszy niezbędnych do dalszego rozwoju wsi. Dokument ten w kolejnych latach realizacji powinien ewaluować w celu dostosowania do zmieniających się warunków społeczno – gospodarczych. Dokument ten zawiera diagnozę zasobów wsi, analizę problemów, wizję i cele rozwoju miejscowości oraz plan działań na przyszłość. Plan Odnowy Miejscowości dotyczy lat 2022–2029. Prace nad planem pozwoliły na określenie kierunków odnowy miejscowości, wyznaczenie priorytetów oraz wyszczególnienie zadań, które będą realizowane w ich ramach.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości wskazać ma jakie konkretne działania muszą być poczynione, aby powyższy cel został osiągnięty. Świadomość jasno sprecyzowanych kierunków odnowy pobudza aktywność lokalnego środowiska i stymuluje je na rzecz partnerstwa, odnowy i promocji wartości, które reprezentuje. Realizacja programu tworzy też warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego sołectwa i aktywizacji ludności także przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z modernizacją dróg lokalnych, zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej.

Ponadto według wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawartych w rozporządzeniu z dnia 4 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z dn. 13 lutego 2020 r. Poz. 232), na wsparcie finansowe będą mogły liczyć tylko operacje spójne z dokumentem strategicznym dotyczącym obszaru, na którym jest planowana realizacja operacji, określającym strategię rozwoju oraz obszary lub cele lokalnej polityki rozwoju.

1. Charakterystyka wsi i sołectwa Jora Wielka

1.1. Położenie wsi Jora Wielka

Jora jest wsią sołectką położoną w północno – zachodniej części gminy Mikołajki, na granicy z gminą Ryn i gminą Mrągowo, w obrębie powiatu mrągowskiego (woj. warmińsko-mazurskie). **W miejscowości Jora Wielka zwyczajowo wyróżnia się Jorę Małą jako część tej wsi.**

Jora jest malowniczą miejscowością położoną na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich, rozlokowana jest pomiędzy szlakowym Jeziorem Tałty oraz mniejszym Jeziorem Kuchenka, przez wieś przepływa także rzeka Jorka uchodząca do J. Tałty. Obecnie wieś zamieszkuje 68 mieszkańców, na jej terenie znajduje się jednak baza noclegowa umożliwiająca jednoczesne zakwaterowanie 452 osobom. W Jorze znajduje się 48 budynków mieszkalnych

Kilkanaście lat temu była to typowa wieś rolnicza, obecnie jej rozwój w znacznej mierze skierowany jest na rozbudowę bazy turystycznej.

Atrakcyjne położenie miejscowości powoduje, że jest to chętnie odwiedzane przez turystów miejsce. Z roku na rok powiększa się baza noclegowa i wypoczynkowa wsi.

1.2. Historia wsi Jora Wielka.

Wieś lokowano w 1437 r. Wielki mistrz Paweł von Rusdorf nadał 60 włók wolnym pruskim (ziemianom): Janowi, Mikołajowi, Jakubowi i Stanisławowi (po 15 włók). Osadnicy zobowiązani zostali do jednej służby zbrojnej. Ludność Jory otrzymała prawo do połowu ryb w jeziorze Tałty. Wieś podlegała komornictwu ryńskiemu – późniejszemu starostwu ryńskiemu. Jora pierwotnie była wsią ziemiańską, ale z czasem stała się typowo chłopską. Zachowała jednak prawo chełmińskie. Zabudowa wiejska Jory przyjęła kształt ulicówki. Od XVIII w. istniała tutaj szkoła, a miejscowość podlegała parafii w Rynie. W 1892 r. Jorę

włączono do nowej parafii ewangelickiej w Uźrankach. W 1972 r. wieś administracyjnie podporządkowano gromadzie Baranowo, a w 1973 r. włączono do gminy Mikołajki w powiecie mrągowskim.

Liczba mieszkańców i gospodarstw w poszczególnych latach:

- 1785 r. – 40 gospodarstw
- 1815 r. – 54 gospodarstwa, 290 osób
- 1838 r. – 52 gospodarstwa, 348 osób
- 1939 r. – 409 osób

sołectwo Jora już historycznie składało się z dwóch osad: Jora Wielka (nazwa przedwojenna: *Gross Jauer*) oraz Jora Mała (nazwa przedwojenna: *Klein Jauer*).

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1. Zasoby przyrodnicze i walory turystyczne wsi.

Jora położona jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, w którym obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916) oraz przepisy odrębne, w tym w szczególności: Rozporządzenie Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2003 r. Nr 52, poz. 725) oraz Uchwała Nr XXXVII/753/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014 r. zmieniająca uchwałę Nr XXII/430/12 z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2014 r. poz. 2256).

Należy wskazać, że część terenu sołectwa Jora położona jest na terenie obszaru NATURA 2000 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo - kod obszaru PLH280055, w granicach którego obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) oraz przepisy odrębne.

Jora leży w odległości kilkunastu kilometrów od Mazurskiego Parku Krajobrazowego, który został powołany w celu zabezpieczenia i ochrony wybitnych wartości środowiska przyrodniczego Pojezierza Mazurskiego. Niezwykłe walory parku i terenów mu przyległych powodują, że odznaczają się dużymi wartościami naukowymi i dydaktycznymi, a ponadto wyróżniają się wielką atrakcyjnością dla rekreacji i wypoczynku.

Ze względu na sąsiedztwo Mazurskiego Parku i walory przyrodnicze w bliskiej okolicy Jory znajdują się 4 rezerwaty przyrody:

1. Rezerwat florystyczny „**Jeziro Lisunie**”
2. Rezerwat leśny „**Krutynia Dolna**”
3. Rezerwat faunistyczny „**Jeziro Łuknajno**”
4. Rezerwat faunistyczny „**Czapliniec**”.

Niewątpliwym bogactwem naturalnym wsi Jora jest jej położenie wzdłuż zatoki Jeziora Tałty, którego wysokie brzegi opadają stromo do tafli wody, stanowiąc wspaniałe strefy krajobrazowe. Jezioro Tałty jest jednym z ważniejszych zbiorników na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich, przez nie wiedzie szlak wodny w kierunku północnym do Giżycka i Węgorzewa oraz południowym w kierunku Mikołajek i Rucianego Nidy. Z jeziora Tałty biegnie także szlak żeglarski do Rynu. Jezioro Tałty od południa łączy się z Jeziorem Mikołajskim, od północnego – zachodu z Jeziorem Ryńskim, natomiast północno-wschodnią granicę jeziora wyznacza Kanał Tałcki, który łączy się z jeziorem Tałtowisko i dalej kolejnymi kanałami oraz jeziorami Szymon i Szymoneckim z jeziorem Jagodne.

Jeziro to jest zbiornikiem polodowcowym o charakterze rynnowym o silnie urozmaiconej linii brzegowej, jego powierzchnia wynosi 160,4 ha, a maksymalna głębokość 44m. Roślinność wynurzona reprezentowana jest głównie przez trzcinę. Roślinność zanurzona ze względu na stosunkowo niską przejrzystość wody jest nieliczna, choć urozmaicona: moczarka, wywłócznik, rogatek, rdestnice; porasta wąskim pasem wokół jeziora. Jezioro, przed laty sielawowe, obecnie silnie zeutrofizowane i niskiej klasy czystości. W pogłowie ryb dominują leszcze, sandacze, szczupaki, węgorze, okonie, ma więc wyraźny charakter sandaczowo - leszczowy. Jezioro jest corocznie zarybiane przez Gospodarstwo Rybackie Mikołajki, które prowadzi tam gospodarkę rybacką. Wzdłuż obu brzegów jeziora rozmieszczone są liczne małe przystanie żeglarskie i campingi.

Dodatkowym atrybutem turystycznym wsi jest fakt, iż w niedalekim sąsiedztwie Starych Sądów istnieje wiele miejsc atrakcyjnych z turystycznego punktu widzenia, na przykład:

- ✓ ścieżka przyrodnicza w rezerwacie Biosfery UNESCO nad Jeziorem Łuknajno i rezerwacie leśnym „Strzałowo”
- ✓ liczne trasy rowerowe (w tym przebiegająca przez Jorę – Mazurska Pętla Rowerowa),
- ✓ Osada Kulturowa i Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie,
- ✓ szlak kajakowy rzeki Krutyni
- ✓ Ferma Zwierząt Jeleniowatych w Kosewie Górnym,

✓ Muzeum Przyrodnicze w Popielnie

W obrębie Jora obowiązują 4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkalno-pensjonatowego we wsi Jora Wielka, gmina Mikołajki (dla działek o nr ewid. 170, 171/4, 172, 178, 179) uchwalony Uchwałą Nr III/14/200 Rady Miejskiej w Mikołajkach z dnia 31 marca 2000 r., opublikowany w Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 24, poz. 384 z dnia 18.04.2000 r. – który ustala przede wszystkim granice zabudowy mieszkalno-pensjonatowej, zabudowę mieszkalną jednorodziną oraz zabudowę mieszkalną jednorodzinno-usługową oraz niewielki teren zieleni urządzonej i nieurządzonej.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Jora Wielka, gmina Mikołajki, uchwalony Uchwałą Nr III/25/96 Rady Miejskiej w Mikołajkach z dnia 30 kwietnia 1996 r., opublikowany w Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 33, poz. 86 z dnia 20 maja 1996 r. – plan ustala przede wszystkim granice terenów ośrodków wypoczynkowych oraz teren adaptowanej plaży i kąpieliska.
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Jora Wielka, gmina Mikołajki, uchwalony Uchwałą Nr XII/116/2011 Rady Miejskiej w Mikołajkach z dnia 30 września 2011 r., opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30.12.2011 r., Nr 213, poz. 2984. – główna funkcja w planie to przede wszystkim tereny zieleni naturalnej, urządzonej oraz tereny rolnicze, w niewielkiej części tereny usług turystycznych oraz tereny zabudowy rekreacji indywidualnej.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący tereny zabudowy usługowej w miejscowości Jora Wielka, gmina Mikołajki, uchwalony Uchwałą Nr XXII/262/2012 Rady Miejskiej w Mikołajkach z dnia 12 października 2012 r, opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, poz. 3258 z dnia 29 listopada 2012 r. zmieniający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Jora Wielka, gmina Mikołajki z 1996 r. – wprowadził przede wszystkim tereny zabudowy usługowej.
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Tałty pomiędzy miejscowościami stare Sady i Jora Wielka, gmina Mikołajki – wprowadzający przede wszystkim zakaz zabudowy – tereny lasów i tereny zieleni naturalnej przyjęty Uchwałą Nr XLII/117/2022 Rady Miejskiej w Mikołajkach z dnia 28 listopada 2022 r. (plan ten nie został jeszcze opublikowany w Dzienniku Urzędowym).

Obecnie procedowany jest kolejny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych nad jeziorem Tałty w obrębie Jora Wielka. W latach 2019 – 2022 wydano na terenie Jory 4 decyzje o warunkach zabudowy.

2.2. Dziedzictwo kulturowe.

Jora jest typową wsią mazurską z zachowaną ulicówką – układ domów położonych wzdłuż drogi o charakterze brukowym obsadzonej drzewami. Większość budynków pochodzi z I połowy XX w. i zawiera w sobie elementy charakterystyczne dla zabudowy tego obszaru np. dachy dwuspadowe pokryte czerwoną dachówką, ściany wykonane z dobrego materiału np. czerwonej cegły, drzwi wejściowe w ścianie dłuższej, budynki wyposażone w ganki. Cechą charakterystyczną mazurskiej zagrody chłopskiej było oddzielne położenie budynku mieszkalnego od zabudowań gospodarczych. Jedynie w biedniejszych zagrodach stawiano jeden budynek mieszkalno-inwentarski.

W zakresie materiałów i kolorystyki elewacji budynków do lokalnych cech zabudowy mazurskiej widocznych w Jorze zalicza się między innymi:

- a) ściany pokryte cegłą ceramiczną czerwoną matową wiązaną zwyczajowo w wątek krzyżowy lub z kombinacji cegły ceramicznej czerwonej i kamienia polnego (granit),
- b) ściany o konstrukcji ryglowej (drewnianej) z wypełnieniem otynkowanym lub z cegły ceramicznej,
- c) elewacje z tynków w odcieniach bieli, szarości lub beżu,
- d) pokrycie elewacji deskowaniem w układzie pionowym lub skośnym na ścianach szczytowych i w układzie poziomym na pozostałych ścianach;

Natomiast w zakresie detali architektonicznych stanowiących wyznacznik stylu mazurskiego zalicza się:

- a) ozdobne wiatrownice i pazdury wieńczące dach,
- b) okna dwu lub czteroskrzydłowe z okiennicami,
- c) drzwi drewniane jedno lub dwuskrzydłowe, również z nadświetlem w górnej części,
- d) schody wejściowe z bloków kamiennych;

Historia, która ukształtowała miejscowość Jora pozostawiła także cmentarze, stanowiące ważne dziedzictwo kulturowe. Są to:

Jora Wielka - cmentarz ewangelicki wraz z aleją dojazdową, dz. 3232/1,

Jora Wielka - cmentarz ewangelicki, dz. nr 101,

Jora Wielka - cmentarz ewangelicki, dz. nr 146/2,

Jora Wielka - cmentarz ewangelicki, dz. nr 64,

2.3. Turystyka i baza turystyczna wsi.

Jora ze względu na swoje położenie jest wsią rolną, jednak od kilkunastu lat ich charakter ulega stopniowo zmianie na turystyczny. Położenie w obszarze chronionego krajobrazu powoduje, iż w Starych

Sadach występuje głównie budownictwo jednorodzinne. Baza turystyczna nastawiona jest głównie na turystykę indywidualną i małe grupy zorganizowane, jednakże na terenie miejscowości znajdują się także hotel, ośrodki wypoczynkowe, port z bazą noclegową oraz pensjonaty. Pozwalają one na zapewnienie 452 miejsc noclegowych, z czego 290 w hotelu. Jora jest doskonałym miejscem do turystyki aktywnej (trasy piesze, rowerowe, kajaki, żeglarstwo) i przyrodniczej. Baza noclegowa wyposażona w odpowiednie zaplecze rekreacyjne są przyjazne dla turystów przyjeżdżających z dziećmi. Należy wskazać, że Jora należy do czołówki miejscowości turystycznych gminy obok Starych Sadów, Taft, Zełwąg.

Większość bazy noclegowej jest wykorzystywana tylko w okresie sezonu letniego. Świadczy to z jednej strony o wyraźnej sezonowości ruchu turystycznego, a z drugiej o zdecydowanych preferencjach turystów, którzy nawet w nieatrakcyjnych porach roku korzystają z usług dużych hoteli, oferujących im szeroką i zróżnicowaną gamę usług, imprez i atrakcji. Małe, rodzinne kwatery i gospodarstwa agroturystyczne nie są w stanie konkurować na tym polu z hotelami. Wskazuje to na konieczność podejmowania działań, na rzecz wydłużania sezonu turystycznego, w oparciu o ciekawą ofertę aktywnego spędzania czasu. Wykorzystanie atrakcji przyrodniczych, możliwości uprawiania sportów czy wycieczki rowerowe lub konne, przejażdżki bryczką - to wszystko może przyciągnąć turystów poza sezonem letnim, dając także możliwości zwiększenia obrotów małych gestorów, oferującym oprócz w/w atrakcji także domową atmosferę i intymność pobytu, co może być atutem, odróżniającym te obiekty od hoteli, z założenia nastawionych na turystów mających inne preferencje niż turyści wybierający wypoczynek w małych obiektach .

Oprócz atrakcyjnego położenia i dobrze rozwiniętej bazy noclegowej w Jorze znajdują się 2 obiekty gastronomiczne otwarte w sezonie letnim.

2.4. Infrastruktura społeczna

Wieś ze względu na małą liczbę ludności nie posiada istotnych elementów infrastruktury społecznej. Na terenie wsi nie ma świetlicy wiejskiej, remizy strażackiej (nie ma też jednostki OSP), publicznego placu zabaw, boisk itp. W miejscowości znajduje się nieruchomość gminna (nr geod. 199/4 pow. 0,2582 ha) z dostępem do jeziora Tałty, która wykorzystywana jest okazjonalnie przez mieszkańców do wypoczynku nad wodą. Teren ten położony jest częściowo na stromej skarpie, co utrudnia jego wykorzystanie, poza tym wymaga zagospodarowania i urządzenia.

W latach 2021/ 2022 w miejscowości została wybudowana utwardzona i oświetlona ścieżka rowerowa (jej dane techniczne przedstawione zostaną w części dotyczącej infrastruktury drogowej), która jest elementem nowoutworzonego szlaku rowerowego – Mazurskiej Pętli Rowerowej. który okala cały

szlak żeglarski. Pętla liczy ponad 310 km i przebiega przez najpiękniejsze i najcenniejsze atrakcje Mazur, znaczna jej część przebiega w pobliżu brzegów jezior. Pętla jest wyposażona w infrastrukturę towarzyszącą w postaci miejsc wypoczynku i technicznego wsparcia rowerzystów czy wieże widokowe. A w Węgorzewie Mazurska Pętla Rowerowa połączy się z północno-wschodnim szlakiem Green Velo, który zaczyna się w Elblągu a kończy w Bieszczadach. Szlak na zróżnicowany charakter, znaczna jego część to ścieżki asfaltowe, czy polbrukowe, część to drogi szutrowe.

2.5. Infrastruktura techniczna

Jora jest wsią o charakterze rolniczym, na jej terenie zarejestrowanych jest 40 gospodarstw rolnych oraz 14 przedsiębiorstw. Analizując strukturę branżową tych podmiotów, na pierwszym miejscu plasuje się sfera szeroko rozumianych usług, głównie w zakresie działalności turystycznej.

Na terenie wsi znajdują się głównie obiekty związane z obsługą ruchu turystycznego (hotel, pensjonaty, przystań, domki letniskowe i ośrodki o charakterze wczasowym).

Przez wieś przebiegają drogi gminne oraz droga powiatowa.

I. Stan sieci drogowej w obrębie Jora Wielka przedstawia się w następujący sposób:

1. Drogi publiczne:

a) Droga powiatowa nr 1751 N

Droga gminna nr 171013 N krzyżuje się w miejscowości Jora Wielka z drogą powiatową nr 1751 N - Zalec (dr. kraj. nr 59) – Uźranki – Jora Wlk. – Baranowo. Droga powiatowa skomunikowana jest od północy z drogą krajową nr 59 (Zalec gm. Mrągowo) i od południa z drogą krajową nr 16 (Baranowo, gm. Mikołajki). Droga jednojezdniowa dwukierunkowa o nawierzchni bitumicznej, szerokości pasa drogowego od 13,0 do 18,0 m i jezdni około 5,5 m. Pobocze nieutwardzone, drzewa rosnące w skrajni jezdni. Ograniczenie prędkości w granicach miejscowości do 50 km/h (obszar zabudowany). Oświetlenie drogowe wyłącznie w obszarze skrzyżowania z drogą gminną nr 171013 N.

b) Odcinek drogi gminnej nr 171006 N

Odcinek o długości około 951 m (Stare Sady – Jora Wielka), położona na działkach o nr geod. 334, 358, 338/1, 339/4, 339/6, 339/8, 340/1, 343/4 obręb Jora Wielka nawierzchnia szutrowa, szerokość pasa drogowego od 8,5 – 12 m, brak poboczy, jednostronnie wydzielona ścieżka rowerowa o szerokości 2,5 m o nawierzchni bitumicznej, brak infrastruktury oświetlenia drogowego.

c) Odcinek drogi gminnej nr 171013 N

Odcinek o długości około 1956 m (Jora Wielka – Jora Wielka w kierunku wsi Notyst Mały), położona na działkach o nr geod. 242, 207/4, 211/1, 209, 48 obręb Jora Wielka, nawierzchnia szutrowa od km 0+000

do km 0+620, obiekt inżynierski – most nad rzeką Jorzec o długości około 4,3 m i szerokości około 5,0 m, konstrukcja nośna – belki stalowe walcowane, bariery stalowe, nośność pojazdów do 5 t rzeczywistej masy całkowitej, odcinek km 0+620 do km 0+894 droga o nawierzchni z brukowca, szerokość pasa drogowego od 7,2 do 19,0 m, jednostronne pobocze utwardzone (strona lewa), wydzielona ścieżka rowerowa o szerokości 2,5 m i nawierzchni z kostki betonowej, odcinek od km 0+894 do km 1+832 nawierzchnia z brukowca, szerokość pasa drogowego od 6,5 – 19,0 m, brak pobocza, ścieżka rowerowa o szerokości 2,55 m (lewa strona).

2. Oświetlenie drogowe:

- 1) Na odcinku drogi gminnej od km 0+894 do km 1+832 – 46 punktów świetlnych na słupach oświetleniowych aluminiowych o wysokości 5m.

3. Uzupełniająca sieć drogowa – drogi wewnętrzne:

Drogi wewnętrzne: stanowią uzupełniającą sieć drogową, służącą komunikacji z posesji do drogi gminnej nr 171006 N i 171013 N oraz drogi powiatowej nr 1751 N. Nawierzchnia dróg wewnętrznych – szutrowa. Całkowita długość sieci dróg wewnętrznych w m. Jora Wielka – 12 978 m.

Wieś posiada system wodociągowy zasilany ze stacji uzdatniania wody położonej w sąsiedniej miejscowości Cudnochy. W miejscowości wybudowana jest także sieć kanalizacji sanitarnej, która odprowadza ścieki do miejskiej oczyszczalni ścieków w Mikołajkach. Miejscowość Jora stanowi element Aglomeracji Mikołajki w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Nadzór nad funkcjonowaniem sieci i stacji uzdatniania sprawuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Mikołajkach.

Wieś zaopatrywana jest w energię elektryczną linią napowietrzną wysokiego napięcia 110 kV Mrągowo - Orzysz, oraz średniego napięcia 15 kV. Stan techniczny sieci zasilającej wysokiego napięcia jest dobry, natomiast niektóre odcinki linii średniego napięcia oraz stacje transformatorowe w ostatnich latach są systematycznie modernizowane gdyż w okresach dużego poboru mocy występowały częste zakłócenia w dostawach energii (wyłączenia). Działania te leżą w gestii gestora sieci - PGE.

Wieś posiada sieć tradycyjną telekomunikacyjną. W miejscowości nie ma sieci gazowej.

Sieć drogowa na terenie sołectwa Jora (kolor fioletowy – droga powiatowa, kolor żółty – drogi gminne).

2.6. Gospodarka i rolnictwo

Obręb geodezyjny Jora obejmuje 1069,9982 ha gruntów użytkowanych rolniczo. Na terenie wsi znajduje się 48 opodatkowanych budynków mieszkalnych. Zarejestrowanych jest 40 gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha oraz 54 o powierzchni poniżej 1 ha. Grunty orne na terenie wsi zajmują powierzchnię 819,8007 ha, wśród nich dominują grunty zaliczane do klasy IVA. Brak jest gruntów klasy I i II. Użytki zielone zajmują powierzchnię 182,7298 ha, a nieużytki 53,0678 ha.

2.7. Kapitał społeczny i ludzki.

Według danych z końca listopada 2022 r. na terenie Jory zamieszkuje 68 osób (zameldowani na pobyt stały i czasowy łącznie), co stanowi 0,9% mieszkańców gminy Mikołajki. Około 19% mieszkańców wsi to osoby, które nie przekroczyły 18 roku życia, około 68% to osoby w wieku produkcyjnym, a 13% osoby w wieku emerytalnym. Taka struktura wiekowa jest odmienna od kształtującej się w pozostałej części gminy (poza Mikołajkami, Zełwągami i Tałtami), gdzie obserwowany jest znaczny wzrost odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym tj. 60/65 lat i więcej. Natomiast liczba dzieci i młodzieży nie odbiega od danych z pozostałych części gminy. Jest to zjawisko niepokojące wskazujące na utrzymujący się trend małej dzietności. Należy wskazać, że w ciągu ostatnich 4 lat liczba stałych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 9 osób, co stanowi 12%. W miejscowości zamieszkują 32 kobiety i 36 mężczyzn.

Należy zauważyć, że wieś ta cechuje wzrastającą liczbą tzw. sezonowych mieszkańców najczęściej pochodzących z większych miast, którzy posiadają w Jorze swoje domy i wraz z rodzinami przebywają tutaj od wiosny do jesieni. Zwykle aktywnie uczestniczą w życiu wsi, angażując się w różnego rodzaju działania i formy aktywności. Ze względu na brak zameldowania nie zostali oni opisani w strukturze demograficznej wsi. W miejscowości odnajdujemy też grupę osób, która pracuje zdalnie.

Wieś jest bardzo zróżnicowana jeśli chodzi o poziom i kierunki wykształcenia, czy też wykonywane zawody. Mieszkańcy wsi, to w większości osoby napływowe z różnych stron Polski.

4. Analiza zasobów SWOT

Wychodząc z przedstawionej charakterystyki i inwentaryzacji stanu istniejącego wsi Jora, określono słabe i mocne strony miejscowości. W tym celu posłużono się ANALIZĄ SWOT, pozwalającą z jednej strony na podsumowanie poziomu rozwoju wsi, a z drugiej na określenie uwarunkowań tego rozwoju.

POŁOŻENIE I ŚRODOWISKO NATURALNE.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Naturalne walory przyrodnicze i krajobrazowe wsi (położenie nad j. Tałty, lasy, przyroda, morenowy krajobraz).2. Bliskość licznych rezerwatów przyrody, ścieżek przyrodniczych, położenie w obszarze chronionego krajobrazu.3. Czyste powietrze.	<ol style="list-style-type: none">1. Nadmierna presja na obszary przybrzeżne.2. Bardzo duża liczba jachtów i łodzi motorowych korzystających w sezonie letnim z wód jeziora / problem zrzutu ścieków z łodzi, niszczenie i zdeptywanie brzegów, pozostawianie śmieci/.3. Podrzucanie śmieci do lasu i na okoliczne łąki (tereny przydrożne)

<ol style="list-style-type: none"> 4. Sąsiedztwo ciekawych ośrodków przyrodniczych. 5. Położenie z daleka od ruchliwych dróg i szlaków komunikacyjnych. 	
<p>SZANSE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność atrakcyjnego środowiska naturalnego. 2. Fundusze Strukturalne UE – możliwość dofinansowania działań proekologicznych (np. podnoszenie efektywności energetycznej, energetyka odnawialna) 3. Utworzenie ogólnodostępnego terenu do rekreacji i wypoczynku 4. Przygotowanie miejscowego planu zagospodarowania terenu obejmującego całą miejscowość. 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt duża ilość turystów, w krótkim czasie, w stosunku do pojemności środowiska. 2. Brak spójności i luki w prawie o zagospodarowaniu przestrzennym. 3. Budowa nowej drogi krajowej nr 16 w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości.

WARUNKI I STANDARDY ŻYCIA

<p>MOCNE STRONY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktura wieku mieszkańców wsi (wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym) . 2. Budownictwo jednorodzinne o stosunkowo dobrym standardzie. Zadawalający poziom wyposażenia domów w infrastrukturę techn. 	<p>SŁABE STRONY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mała ilość atrakcyjnych perspektyw pracy dla młodych ludzi (absolwenci). 2. Braki w infrastrukturze społecznej (tereny rekreacyjne, świetlica itp.). 3. Zły stan techniczny najkrótszej drogi dojazdowej do miejscowości gminnej (odcinek Jora – Stare Sady) znacznie ograniczający możliwości korzystania z lokalnej oferty kulturalnej, sportowej czy edukacyjnej. 4. Brak komunikacji publicznej.
<p>SZANSE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość organizowania wolnego czasu, różnego rodzaju aktywności i imprez o charakterze rodzinnym kulturalnych, sportowo - rekreacyjnych i integracyjnych na terenie wiejskiego placu rekreacyjnego (po jego utworzeniu). 2. Rozwój turystyczny wsi – powstawanie nowych kwater, gospodarstw agroturystycznych, campingów 3. Rozwijanie wspólnych działań na rzecz rozwoju społecznego i turystycznego wsi. 4. Aktywizacja mieszkańców wsi, podjęcie inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności Jory. 	<p>ZAGROŻENIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poczucie niższego standardu życia w porównaniu z napływowymi mieszkańcami, którzy czasowo zamieszkują Jorę. 2. Brak inicjatywy ze strony mieszkańców wsi mającej na celu podjęcie działań na rzecz wsi i lokalnego środowiska

5.	
----	--

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY 1. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna 2. Wybudowana ścieżka rowerowa i oświetlenie części wsi. 3. Brak sieci światłowodowej	SŁABE STRONY 1. Zły stan techniczny najkrótszej drogi dojazdowej do miejscowości gminnej (odcinek Jora – Stare Sady). 2. Brak sieci gazowej. 3. Słaba jakość dróg wewnętrznych.
SZANSE 1. Przebudowa publicznych dróg gminnych.	ZAGROŻENIA 1. Niekontrolowany ruch turystyczny na wodzie

TURYSTYKA.

MOCNE STRONY 1. Atrakcyjne przyrodniczo, krajobrazowo i geograficznie położenie wsi (możliwość wykorzystania atrakcji szlaku wodnego Wielkich Jezior Mazurskich, Mazurskiego Parku Krajobrazowego, Mikołajek, Mrągowa, Giżycka, Rynu). 2. Istniejąca baza turystyczna (noclegi, gastronomia) 3. Łatwy dostęp do brzegów jeziora z wielu kwater prywatnych. 4. Rozwój aktywnej turystyki (głównie żeglarskiej, a także rowerowej, pieszej, kajakowej) przyjaznej środowisku naturalnemu. 5. Zwiększająca się liczba kwater prywatnych i gospodarstw agroturystycznych 6. Dobre warunki do uprawiania turystyki rodzinnej. 7. Położenie wsi z dala od gwaru i turystyki masowej.	SŁABE STRONY 1. Krótki sezon turystyczny. 2. Niewystarczająca integracja środowiska mieszkańców, działających w sferze turystyki. 3. Niedostateczny poziom infrastruktury techn. (jak wyżej) 4. Zły stan części dróg lokalnych 5. Brak zagospodarowania wiejskiego terenu rekreacyjnego.
SZANSE 1. Środowisko naturalne. 2. Przygotowanie ogólnodostępnego miejsca do rekreacji wypoczynku nad brzegiem jeziora Tałty. 3. Rozwój ścieżek rowerowych i tras pieszych. 4. Finansowe środki zewnętrzne, służące rozwojowi turystyki (kwalifikacje osób prowadzących działalność, infrastruktura turystyczna, zachowanie dziedzictwa kulturowego). 5. Wzrost popytu na usługi turystyczne.	ZAGROŻENIA 1. Rosnąca konkurencja ze strony innych rozwijających się turystycznie wsi gminy-Tatt, Stare Sady, Zełwąg. 2. Budowa nowej drogi krajowej nr 16 w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości.

6. Modernizacja drogi gminnej	
7. Realizacja przez gminę projektów współpracy w ramach Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie	

LOKALNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stały wzrost ilości podmiotów gospodarczych, działających przede wszystkim w sektorze szeroko rozumianych usług turystycznych. 2. Położenie i walory środowiska naturalnego wsi, jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku. 3. Tereny, nadające się pod inwestycje – przede wszystkim w sferze usług turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowo-rekreacyjnej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców wsi. 2. Niedostateczny system wspierania lokalnej przedsiębiorczości, tworzącej nowe miejsca pracy. 3. Brak kapitału lokalnego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fundusze Strukturalne UE i możliwość realizacji różnego rodzaju projektów związanych z rozwijaniem przedsiębiorczości. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilne prawo. 2. Biurokratyczny tryb tworzenia firm. 3. Wysokie koszty zatrudniania pracowników 4. Wojna w Ukrainie i trudna sytuacja makroekonomiczna. 5. Brak zakontraktowania funduszy z UE przez nasz kraj.

ZARZĄDZANIE GMINĄ I WSPÓŁPRACA PARTNERÓW LOKALNYCH

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania podejmowane przez władze samorządowe na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczający poziom integracji i aktywności mieszkańców.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój na terenie gminy działań kulturalnych, oświatowych i sportowych dla dzieci, młodzieży i mieszkańców. 2. Integracja mieszkańców wsi wokół działań na rzecz rozwoju turystyki. 3. Budowanie współpracy na rzecz rozwoju lokalnego wsi przez władzę lokalną, organizacje pozarządowe, środowisko biznesu i innych lokalnych partnerów. 4. Realizacja przez gminę projektów współpracy w ramach Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opóźnione regulacje prawne lub ich brak w odniesieniu do działań samorządu, finansowania jego zadań oraz wspólnej realizacji projektów z różnymi podmiotami sektora prywatnego i pozarządowego. 2. Wojna w Ukrainie i trudna sytuacja makroekonomiczna. 3. Brak zakontraktowania funduszy z UE przez nasz kraj.

Wnioski z przeprowadzonej oceny mocnych i słabych stron wsi:

Czynniki pro-rozwojowe

- a) Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, przede wszystkim dróg gminnych w miejscowości oraz na odcinku Stare Sady – Jora;
- b) Położenie miejscowości na szlaku mazurskiej Pętli Rowerowej, budowa ścieżki rowerowej w miejscowości;
- c) Utworzenie wiejskiego placu rekreacyjnego stwarzającego możliwość integracji społecznej, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, organizacji imprez wiejskich o charakterze rodzinnym i integracyjnym, miejsc wypoczynku turystów odwiedzających wieś;
- d) Racjonalne wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego wsi i okolicy,
- e) Możliwość wykorzystania przez władze samorządowe i lokalnych inwestorów środków finansowych z funduszy strukturalnych,
- f) Stałe rozszerzenie oferty turystyczno-rekreacyjnej wsi i zwiększanie standardu usług turystycznych,
- g) Integracja lokalnej społeczności wokół spraw związanych ze zwiększaniem atrakcyjności wsi.

Bariery rozwoju społeczno-gospodarczego

- a) Niekorzystna sytuacja makroekonomiczna i kryzys gospodarczy;
- b) Niska aktywność i integracja mieszkańców wsi wokół rozwiązywania problemów społecznych, działań na rzecz poprawy warunków życia i atrakcyjności wsi;
- c) Niedostateczna ochrona i wykorzystanie środowiska naturalnego, jako czynnika kształtującego jakość życia mieszkańców i turystyczną atrakcyjność gminy,
- d) Niewielki, lokalny kapitał inwestycyjny,

4. Planowane kierunki i cele rozwoju miejscowości Jora Wielka.

Główne kierunki rozwoju wsi Jora wpisują się w założenia aktualizowanej strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego Wielkich Jezior Mazurskich, w której realizacji bierze udział Gmina Mikołajki. Wszystkie planowane działania wiążą się ściśle z dążeniami społeczności lokalnej do zrównoważonego rozwoju turystycznego wsi w powiązaniu z ochroną jej walorów przyrodniczych i zachowaniem dziedzictwa kulturowego. Ważnym elementem gwarantującym progres wsi jest podnoszenie poziomu życia jej mieszkańców i dbałość o możliwie najlepszą ofertę społeczną (edukację, rozwój kulturalny, a także propagowanie sportu, turystyki i rekreacji wśród lokalnej społeczności i przybywających turystów).

Cele wyznaczające kierunki rozwoju wsi Jora Wielka:

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wsi poprzez przebudowę i rozbudowę dróg w miejscowości oraz na odcinkach dojazdowych do miejscowości.
2. Podniesienie atrakcyjności wsi poprzez rozwijanie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej miejscowości.
3. Zwiększenie dbałości o walory estetyczne wsi oraz elementy zieleni.
4. Podjęcie działań zmierzających do zachowania dziedzictwa kulturowego wsi.
5. Zwiększenie różnorodności oferty rekreacyjno - sportowej i kulturalnej poprzez podejmowanie wspólnych inicjatyw przez mieszkańców, Radę Sołecką, lokalne organizacje pozarządowe i samorząd gminy.
6. Wypracowanie wspólnego planu promocji wsi na płaszczyźnie współpracy pomiędzy mieszkańcami, odpowiedzialnymi komórkami samorządu gminy, lokalnymi organizacjami pozarządowymi i firmami turystycznymi.
7. Wydłużenie sezonu turystycznego poprzez wzbogacenie pozasezonowych form i możliwości wypoczynku oraz odpowiednią ich promocję.
8. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców wsi poprzez inicjatywy ekologiczne.
9. Pobudzanie i wspieranie aktywności społeczności lokalnej Jory.

Planowane rezultaty realizacji Planu

Realizacja zadań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Jora na lata 2022-2029 przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno-kulturowego oraz pobudzenia aktywności gospodarczej. Ma on służyć również integracji społeczności lokalnej, rozwojowi miejscowych inicjatyw społecznych oraz zachowaniu dziedzictwa kulturowego.

5. Harmonogram realizacji przedsięwzięć wraz z kosztorysem

Lp	ZADANIA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ	HARMONOGRAM REALIZACJI I PROGNOZOWANE KOSZTY				
			2022/23	2024	2025	2026	2027/29
1.	Opracowanie i przyjęcie Planu Odnowy Miejscowości	UMiG, Rada Sołecka	Grudzień 2022				

2.	Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Jora Wielka, wraz z infrastrukturą techniczną – odcinek 2 i 3 (tzw. „Jora Mała” od lasu do mostka i podjazd pod górkę do „Jory Wielkiej”)	UMiG	2 800 000 zł (1,8 mln zł w 2023 r.)				
3.	Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Jora Wielka, wraz z infrastrukturą techniczną odcinek 1 (tzw. „ Jora Wielka”)	UMiG		4 000 000 zł (2 mln zł 2024 r.)			
4.	Zagospodarowanie wiejskiego placu rekreacyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą	UMiG			300 000 zł		
5.	Prace porządkowe i restauracyjne na zabytkowych mazurskich cmentarzach położonych w miejscowości	UMiG, mieszkańcy i wolontariusze	10 000 zł	10 000 zł	Kontynuacja prac porządkowych		
6.	Ustawienie małej architektury na terenie miejscowości oraz nasadzenia drzew i krzewów	UMiG, mieszkańcy		15 000 zł	10 000 zł		
7.	Oznakowanie pieszych tras spacerowych i biegowych w okolicy miejscowości	UMiG, mieszkańcy		5 000 zł			
8.	Organizacja spotkań integrujących lokalną społeczność, imprez kulturalno – rekreacyjnych	Mieszkańcy, organizacje społeczne, CK Kłobuk					
9.	Organizacja prac porządkowych na terenie wsi						
PODSUMOWANIE			1 810 000 zł	3 030 000 zł	2 310 000 zł		

7. Promocja, zarządzanie realizacją i monitoring Planu odnowy miejscowości Jora Wielka

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Jora rozpocznie się poprzez uchwalenie go na Zebraniu Wiejskim, a następnie na wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach. Odpowiedzialnym za jego realizację będzie Burmistrz Mikołajek, przy wsparciu lokalnej społeczności. Plan będzie źródłem informacji na temat zaplanowanych zadań i inwestycji, a także o postępach prowadzonych prac. Monitorowanie każdego przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych. W monitoringu biorą udział wszystkie komórki organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach, zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej, polegającej na dokonywaniu wizji lokalnej i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej – sprawozdawczej, polegającej na analizowaniu materiałów, statystyk. Kontakt pomiędzy wsią, a Gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa i Radę Sołecką oraz podczas zebrań wiejskich. Podczas zebrań dokonywana będzie ocena i ewaluacja realizacji Planu.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości, utworzonego na podstawie przeprowadzonej analizy mocnych i słabych stron wsi oraz identyfikacji najważniejszych potrzeb przyczyni się do rzeczywistej odnowy miejscowości w latach 2022 – 2029.

Realizacja zamierzonych przedsięwzięć POM-u uzależniona jest od zaangażowania mieszkańców i ich współpracy oraz wsparcia władz Gminy, a także pozyskania środków zewnętrznych.